

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi-utca SIMON ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentellen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre ..... 10 frt — kr.
Félévre ..... 5 frt — kr.
Negyedévre ..... 2 frt 50 kr.
Egy órára ..... 1 frt — kr.

Hirdetési ár:
Ottasábas hirdetés egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlatterjedéssel hasábas hirdetésért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
hirdetés sor 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Csütörtök, Február 5.

26. szám.

Meghívás.

Kőrösi Sándor ur, városunk 3-ik
választó kerületének országgyűlési kép-
viselője

folyó hó 15-én

delelőtt 10 órakor

a városháza nagytermében beszámoló be-
szédet tart, — melyre a választó polgárok
tiszteltet meghívattak.

Debreczen 1891. febr. 4-én.

**A szabadelvűpárt intéző
bizottsága.**

Debreczen, febr. 5.

Magyarország és Ausztria praesum-
tiv trónörökösök most indult el előre jelen-
tett, az egész világ közvéleménye által
felette fontosnak tartott útjára az orosz
császári udvarhoz. Az egész osztrák-ma-
gyar monarchia lakosságának rokonszenve
kíséri őt oda s a nagy csári birodalom
mérvado személyeinek és számottevő po-
litikusainak őszinte rokonszenve fogadja.
Amire nemcsak Ausztria és Magyarország
bizalommal számít, de mit az egész béke-
szerető Európa vágyva remél, azaz, hogy
sikerüljön fog a fiatal, mélyen becsületes,
nyitlatterjedő s igen értelmes főhercegnek
a háborútól kétségen kívül idegenkedő
Sándor csár keblében felkelteni a kedvet
és a bátorságot is azon határozott aka-
ratának nyílt, fentartás nélküli, mindenki
által megérthető tetteles bizonyítására,
hogy nemcsak a háborút akarja kikerülni,
hanem azt a kettős fényt is számítani az
orosz keleti politikából, mely mindig fe-
nyegető árnyakat vet s gyakran oly szán-
dékokra s tervekre enged következtetni,
melyek talán távol vannak az orosz kor-
mánytól.

Nem lehet elég gyakran s elég ha-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Csunya.

— Cautile Mendés novellája. —

I.

Megtörténik a legolgasabb palotánál
is, hogy kiesiny szobák vannak a tető alatt,
melyeket nem használnak s ki szoktak adni
s egyén embereknek, kik aztán jövőkör-me-
néskor a hátsó lépcsőn járnak.

Mathild boldog volt, hogy előkelő város-
részben, szép nagy új palotában az ötödik
emeleten birhatott egy ily kis padlásszobá-
cát; boldog volt, mert csipke-varrással foglal-
kozván, gazdag nőnek dolgozott s itt ugy-
szólvá megrendelői között élt és sok járás-
kelést megtakarított a munka elvitelekor és
hazavivésekor. Egyébiránt nem volt oka, hogy
panaszokdjék, ismert ő nálánál szegényebb
teremtéseket is. Jó kundsajtjai voltak, kik
pontosan, alkudozás nélkül fizettek. Sőt némi
pénzt félrerakogathatott arra az esetre, ha
munkanélküli maradna, vagy betegség lepné
meg.

Azok közé tartozott, kik végnélküli reg-
geltől-estig tartó folytonos munkával nem akar-
nak egyebet elérni, minthogy egyenek, igya-
nak, ruházkodjanak és ágyban alhassanak. Mit
is remélhetett volna többet? Mint egészen
kiesiny gyermekét vitték menhelyre — ki
tudja kik? — és ott feledekték. Tizenöt éves
korában elhagyta az intézetet s egy csipke-
varróhoz állott be tanulóknak. Ez jó asz-
szony volt, ki nem követelt sokat. Télen so-
hasem keltek fel hét óránál korábban, jól
éltek, ettek, szóval Mathild mindig szerencsés
volt. Aztán mikor a kézi munkát eltanulta,
elhagyta az asszonyt azzal a becsúgygyal,
hogy saját maga kundsajtokat szerezzen ma-
gának. Es ismét szerencsésje volt, gyorsan
kapott munkát. Most minden jól ment. Ma-

tározottan hangsúlyozni, hogy Ausztria-
Magyarországnak a Balkán-félszigeten
nincsenek más céljai, mint melyeket be-
vallott politikájával követ, czélok, melyek
mindenki előtt nyíltan s világosan állnak
s e mondatban vannak kifejezve; a bal-
káni országok a balkáni népeké. A mo-
narchia praesumtiv örökösének nincs kü-
lönös missiója Pétervárra, nem megy sem-
miféle javaslatokkal a Balkán-félszigeten
a hatalmi sphaera megosztására vonatko-
zólag, vagy azért, hogy más valami po-
litikai megegyezést létesítsen vagy csak
fel is említsen. Missiója egészen általá-
nos. Megjelenése által a pétervári ndvar-
nál, megnyerő személyisége, loyaltása és
szívvelsége által hatnia kell Sándor
csárnak nem fogékonytalan kedélyére,
hogy, ez szívében győződjék meg, hogy
Ferencz József császár és király tényleg
barátja neki s hogy az Osztrák-magyar
monarchia legkevesebb sem ellensége
Oroszországnak.

A jelen alkalmából a „Pester Cor-
respondenz” néhány életrajzi adattal praec-
ziszozza a főherceg -curriculum vitae-
jét. Ferencz Ferdinánd főherceg szület-
ett 1863. december 18-án Grácban,
mint Károly Lajos főherceg elsőszülött
fia, (második házasságából, Mária Annun-
ziata hercegnővel, II. Ferdinánd sici-
liai király leányával.) Még mint egész
ifju tanuló az atyai háznál gymnasiumi
tanulmányait folytatta, mikor császári és
királyi nagybátyja egy hadnagyi diplomá-
val lepte meg, még pedig egy magyar,
a budapesti (házi) 32. gyalog ezredhez
szólt a kinevezés, mely akkor még az
Este nevet viselte, azt a nevet, melyet a
fiatal főhercegnek, mint az 1875-ben
elhalt V. Ferencz modenai herceg örö-
kösének, az örökhagyó rendelkezése ér-
telmében, előnév gyanánt kellett viselnie.

Nemorára ezután tényleges szolgál-
latra vonult be a főherceg s 1882-ben
főhadnaggyá lett előléptetve. Ekkor át-
lépett a lovassághoz és igen csinos, a

szolgálatban buzgó dragonyos tiszt lett.
A lovasságnál töltött gyakorlati szolgál-
latban őrnagysággig lépett elő, ekkor is-
mét gyalogsági szolgálatba ment. De
ugyszólván egyik lábával tovább is a
lovasságnál maradt, a mennyiben a né-
met császár kinevezte őt az egyik por-
rosz ulánus ezredbe őrnaggyá a la-
suíte.

Ez 1888-ban volt, a mikor a fiatal
főherceg Berlinben volt látogatáson s
az odaváló udvart kellemes megjelenése
és rendkívül rokonszenves lénye által
valóságos elbűvölte. Mikor a mult ősz-
szel ezredessé lett előléptetve a főher-
ceg, ő Felsége a 19. magyar gyalog
ezred tulajdonosává nevezte ki őt, mely
ezrednek azelőtt a ma is mélyen gyá-
szolt Rudolf trónörökös volt a tulaj-
donosa.

A tetteles szolgálatban újra a lo-
vassághoz fordult a főherceg s néhány
hét óta Sopronban a Nádasdy-huszárok
parancsnoka.

A huszárok rajongnak ezredesükért,
ki anyanyelvükön érintkezik velük s igazi,
valóságos lovas-ezredes: feszes és szívél-
lyes, szigorú és nyájas.

Tarifapolitikánk és az osztrákok. A ma-
gyar államvasutak új árudíjszabása ellen me-
gindult osztrák agitatio tárgyában még mindig
folynak a nyilatkozások. Már nem csak az
ipari és kereskedelmi szaktestületek, hanem a
megyei törvényhatóságok is tiltakoznak az
osztrák beavatkozás ellen. Így Vas megye
közgyűlése.

Dunajevszky visszalépése. Az osztrák po-
litikai életben egymásután következnek a me-
glepetések. Egész váratlanul, minden legeseké-
lyebb előkészület nélkül oszlatták fel nemrég
a reichsrath képviselőházát s egész váratlanul
jelent meg a táviró, hogy Dunajevszky
osztrák pénzügyminiszter állásától fölmentetett
s helyébe dr. Steinbacher Lmíl igazságügymi-
niszteri osztályfőnök neveztetett ki pénzügy-
miniszterré.

neki való, hogy a fehér koszoru rozslu ille-
nek barna arcához, foltos bőréhez. Ő szelid
jó meglegedett lény volt, a ki nem veszek-
szik a sorssal.

II.

Mialatt egyszer a nyitott ablaknál dolgo-
zott, a nélkül hogy valamiről gondolkozott vol-
na egy tüt keresgél, mit leejtett — a szem-
köt levő ablaknál egy ifju látott meg. Azt
vette észre, hogy az ifju őt nézi. Ah mit?
ki nézné őt? Nem törődött több vele, tovább
folytatta a munkáját; mikor este lett betette
az ablakot, anélkül, hogy egy pillantással is
kinézne, miután szerényen megvacsorázott,
lefeküdt aludni. Most azonban lelki szemiel-
vel az ifju szomszédot inkább látta, mint a
hogy a valóságban látta volt; elegáns, csí-
nos volt, finom bajsa volt, kék zsinórral
kivarrott kabátja, valami gazdag fiatal ember,
a ki véletlenül az ablakhoz lépett. S mégis
egy volt hogy őt nézte. Nevetett arra a
gondolatra, hogy valaki vele törődjék, neve-
lett hogy hogy sirásba csapott át. Félt, hogy
megőrült. Aludni akart, összeszorította sze-
meit erősen törődött, hogy meg se moz-
duljon.

És csakugyan elaludt, de mikor felé-
redt fáradtabb volt mint egy hosszú munká-
val eltöltött éjszaka után.

Egyébiránt nem gondolt többé a fiatal
emberre, kit tegnap látott és bizonyosan eső-
dálkozott volna, ha valaki azt kérde tőle,
hogy miért nem ült ma, mint rendesen szo-
kott, az ablakhoz dolgozni.

Időről-időre megnézte magát kiesiny
tükrében, azt találta, hogy számos szepölővel
igen csunya és sohajtott. Reggeltől estig oly
lázasan dolgozott, hogy este mikor aludni
tért elcsodálkozott azon a nagy halom mun-
kán a mit bevezetett s aztán pompásan aludt.

De másnap reggel már elvesztette önural-
mát, az ablakhoz sietett, kinyitotta, meglátta,

Országgyűlés.

Budapest. Febr. 4.

A munkás segélyezésről szóló törvény-
javaslat általános tárgyalása tegnap véget ért.

A mai ülés elején Ordódy Pál nyi-
totta meg egy gondos beszédben a vitát. Be-
szédében különösen kiemelte, hogy Baross
törvényjavaslata mily helyes praeventiv in-
tézkedés a szocialismus elfajulása ellen. Utána
Beöthy Ákos beszélt Gaál Jenő határo-
zati javaslata mellett, mindenesetre szebben,
de azért nem nagyobb sikerrel, mint Gaál
Jenő. Ezután következett Baross Gábor
miniszter felszólalása.

A kereskedelmi miniszter általános figyelemmel hallgatott beszédében fölemlítette,
hogy midőn ressortjába kapta az iparügye-
ket, először is áttanulmányozta az őszeggyűlt
anyagot, aztán a külföldi intézményeit tanul-
mányozta s végül a gyakorlati élet szükség-
leteivel ismerkedett meg. Ily előzmények után
fogott a most tárgyalat törvényjavaslataknak is
előkészítésébe.

A törvényjavaslat a miniszter szerint
részben csak folytatása az 1875-iki III-ik tör-
vényeknek, a közegészségügyi és ipartör-
vényeknek, a mennyiben célja az emberi
egészség meővőása, a munka kímélése s így
az ipar támogatása s hogy ez mennyire sür-
gős, mutatja az, hogy nálunk az állategészség-
ügyet sokkal nagyobb sikerrel gondozzák
mint az emberi egészséget. Fejtette ezután
a miniszter, hogy a javaslatban a beteg-
gélyező pénztárakba való belépésre a kény-
szert ép úgy fenn kell tartani, mint a beteg-
gélyező pénztárak föllállításának kényszerét.
Majd vázolta magán beteggélyező pénztárak
helyzetét a törvényjavaslattal szemben; ig-
zolta, hogy a kereskedősegédnek is bevették
a törvényjavaslat intézkedéseinek keretébe s
valódi humanus szemléletű áthatva vázolta
a tanonczok helyzetét Magyarországon. A mi-
niszter beszédét a szabadelvűpárt lelkesen
megéljentezte.

A miniszter szónoklata után Petrich
Ferenc beszélt s elismerte a javaslat sok jó
oldalát.

Hegedűs Sándor és Tiszta István
beszéltek az ülés végén s mindketten igen
sok új szempontot hoztak a vitába.

A részletes tárgyalást holnap kezdi meg.

megismerte, megcsodálta a kék kabátos győ-
nyörű fiatal embert s azt hitte, hogy beleőrül
a boldogságba, mert az csókokat szórt teléje

III.

Őt szeretik őt, a ki olyan csunya? Talán
nem vette észre a távolból, hogy ő nem csí-
nos. Kihajolt, hátra simította a haját, hogy így
mutassa magát, a valóságban olyan, a
milyen... és ő még folytonosan szórta a csó-
kokat teléje. Elmenekült szobájá legzselésőbb
sarkába, oly izgalom fogta el, minőről eddig
még álmodni sem mert. Talán most álmodik?
Ez a fiatal olyan szép, olyan elegáns ember
valóságban látható? Tehát épen úgy látja
ő is? Ez a fiatal, szép, gazdag, előkelő em-
ber őt nézi, integet teléje, szereti!

Minden a mi szunyadóban volt eddig
szívében, most egyre felébredt s a vér pirja
szűkött arcába. Minden a mi érzés tudatla-
nul szívében élt most virágzásnak indult;
nem is törekedett megérteni, boldog volt. A
rutság érzését, elnyomta a nőieség hatalmas
tudata. Összeszorított kezeivel fűtte az arcát,
sohajtott oly fájoan mintha megakarna halni
most, hogy aztán a paradicsomban ébredjen
fel. Egy pillanatig sem gondolta, hogy ez a
szép, boldog szomszéd, kinek utjában minde-
nyütt a szerelem virágzik, a kit annyian, oly
szép, oly előkelő nők szerethetnek, vele a sze-
gény leánnyal talán gunyt üz.

Felállott, a tükörhöz sietett, nevetett,
sirt, tapsolt, ő szépnék látta most magát.
Ettől a pillanattól kezdve élete egyetlen
hosszu delirium volt. Az ablak mellett ülvé,
mindennap ismét látta a fiatal embert, a ki
mosolygott teléje, tekintete által beszélt vele
és így némán vallotta meg szerelmét. Es ő
olyan büszke lett ezt tudva. Ettől kezdve
némielg kaczer is volt. Mintha intett voln az
ifjunak: „jőjjön!”

Külföld.

Az olasz miniszterválaság. Umberto király egész tegnapig még senkit sem bízott meg a kabinetalakítással, mi elég bizonyítéka egyrészt annak, minő nehezen válik meg Crispitól, másrészt annak, minő zavaros a parlamenti helyzet Olaszországban. A hét óra folyó pártkonferenciák mutatják, hogy Crispit bukása az eddigi többséget is teljesen széttagasztotta. Egy római távirat szerint a komoly politikai körök úgy vannak meggyőződve, hogy bármilyen kimenetel legyen is a beállott kabinetválaság, ez semmiféle hatással sem lesz Olaszország külügyi politikájára. Az olasz kormány újalakítása nem fogja a hármasszövetség főállását érinteni s Olaszország is a szövetségi hatalmak közt ezután is csak oly szoros lesz az egyetértés, mint eddig. Azok a francia lapok, melyek az olasz kabinetválaságtól a hármasszövetség fölbomlását remélik, nem sokára meg fognak csáfoltatni az olasz kamarában teendő nyilatkozatok által. A király az udvari bál alkalmával egy kiváló olasz államférfi előtt úgy nyilatkozott, hogy szerinte a válság minden politikai jellegét nélkülözi. Valószínű, hogy Rudini Saracco-kormány fog alakítani.

Szerbia első regense, Ristic Jován ur, a napokban egy vértézett levelet intézett Natália királynéhez, melyben annak, személye elleni szemrehányásait erősen hangon visszautasítja. Miután a királyné újabban tagadta, hogy valaha politikai ambíciói lettek volna, Ristic erre annak leleplezésével felel, hogy Szlivioza után egy idegen kabinet a királynénak regensként leendő beiktatását hozta javaslatba, egy másik kabinet azonban ezt a javaslatot, mint elfogadhatlant visszautasította. A „Pester Correspondenz“ ezt a közlést azon hozzáadással regisztrálja, hogy az említett javaslat Oroszországtól eredt s hogy gróf Kálnoky volt az, aki azt a Ristic ur által közölt kategorikus módon visszautasította.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Korcsolyapálya a Margit-fürdőben és a Nagyerdő nyitva reggeltől estig.
Nagy sétatáncverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit-fürdő“ nagyerdőben.
Múzeum a kollegiumban nyitva van vasárnapoként délelőtt 10-től 12-ig.
Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.
Febr. 5. Allami menék szétosztása.
Febr. 7. Evang. filarégiátel theatestélye a Biká-ban.
Febr. 7. Közművek bálja.
Febr. 8. Alföldi takarékpénztár közgyűlése d. e.
Febr. 9. Helybeli helyorségi tisztá kar estélye a „Biká“-ban.
Febr. 10. A függetlenség kör bálja.
Febr. 14. Szabadellvi párt bálja a Bikában.
Febr. 15. Körös Sándor beszámoló beszéde.
Február 15. A „Polgári kör“ rendes közgyűlése.
Febr. 22. Kölesmón-szegelyi egyesület közgyűlése.
Febr. 22. Ipar és kereskedelmi bank közgyűlése.
Febr. 25. Reményi Ede hangverseny.
Márcz. 1. István-malom közgyűlése.
Márcz. 1. Honvédegyelet közgyűlése eszmadia szinben.
Márcz. 1. Csikótelepbe való beiratás határidejelejár a városigazgatási hivatalban.

Puky Gyula, a kir. tábla elnöke, ma délelőtt meglátogatta a kir. törvényszék helyiségeit.

IV.

Itt várta, a falhoz támaszkodva, remegve. A pillanat, mikor ő eljön, karjai közé szorítja, megcsókolja — olyan közelnek, olyan bizonyosnak tetszett és mégis oly végtelen távolnak. Várt; pár perc alatt itt lehet. Pár lépésön kell lemenni, pár lépésön feljönni, ez csak nem tart az örökkévalóságig? Csodálkozott, hogy még nem jön. Mi történt? Kiment a léposházba és hallgatott. Semmi. Ismét visszasietett a szobába és a nyitott ablakhoz lépett. Talán nem értette meg a jelt. A szem közt lévő ablak be volt csukva. Hol lehet? Miért nem jön? Már nem félt a találkozástól, hanem lázasan várta. De talán épen ebben a pillanatban jön, talán az utcán keresztül. Kihajolt az ablakon a mennyire csak kihajolhatt. Bádorgó ernyő volt alatt, mely gyalogjárót némileg elzárta a szem elől. Mindinkább kihajolt... s most egyszerre rémületes fájdalommal felsikoltott.

Mert itt épen alatta, a negyedik emeleten, ugyanaz, a kit ő várt, egy pamilon ült egy fiatal szőke hajú nővel, pezsgős üvegek állottak mellettük. Mathild oly sokáig csatlódásban élt! Ma; tegnap; örökké; Nem nekie haem alatt annak az ifjú nőnek, kihez a fölépésön lehet jutni, szólottak azok a pillantások csókolt intések!

Ki is szerethetné őt a csunya a szeplős leányt?

Érezte, hogy a feje szédül, a szive összeszorul és még itt látta őket alatt olyan közel hozzá, s hallotta a hogy beszélgetnek, nevetnek.

S mind mélyebben hajolt ki, úgy, hogy már nehezen tudott volna kamaráskájába visszahúzódnai; ő nem is próbálta, hanem még inkább kihajolt mélyebben előbbre... előbbre... és lebukott... lebukott... úgy hogy a levegőben lengő ruhája magával rántotta az alatt mulatozó elől a pezsgős üveget s a rózsák mik mellettük elszórvá voltak, meg-rezentek.

Ford.: B.

A honvéd kaszárnyák építése megkezdhető. A honvédelmi miniszternek ma megkezdte a leírata, a melylyel a Debreczenben építendő honvédfalozsági és lovassági lakatnyák terveit jóváhagyja. Ugyanazon leírattal felhívja a város közönségét, hogy az építkezés megkezdése iránt, mihelyt az időjárás kedvező lesz, intézkedjék; — egyszersmind arról értesít, hogy miután a városnak beruházandó áldozatait méltányolni akarja, a fizetendő lakberek megállapítását újból tárgyalás alá vétetni kívánja s a tárgyalásokra Cserehalma y Ferencz honvéd vezér hadbiztos küldi ki.

A királyi táblák működésüket — mint a Nemzet írja — májás 4-én kedik meg.

Pénzüntézetek és részvényekre alapított vállalatok a múlt évben is kielégítő üzleteredményt értek el, a mely nem marad az előző évi mögött, sőt általában ehhez képest némi emelkedést is mutat. Már jelentették, hogy mindkét közúti vasutunk üzletbevétele nagyobb, mint 1889-ben volt. — Az Osztrák-magyar bank tiszta nyeresége is tetemes összeggel mulja felül az előző évit. Ujabbban az „István“ malom köréből értesülünk, hogy az igazgatóság indítványozni fogja a közgyűlésnek, hogy az összes tartalék-alapok nagymérvű dotálása után fennmaradó tiszta nyereségből a részvényeseknek részvényenként 20 forint (— 20%) osztalék fizetessék. — A debreczeni takarékpénztár igazgatósága még nem állapította meg végleg a nyereség felosztására nézve a közgyűlés elé terjesztendő javaslatát. Előreláthatólag azonban az osztalék részvényenként itt sem marad alul a talalyinak, a mikor 80 frtot kaptak a részvényesek.

Bejelentett kiadó lakások. Tegnap már írtunk, hogy a rendőr kapitányságnak a háztulajdonosok nagyszámmal jelentettek be kiadó lakásokat. Részletenkint kimutathatjuk, hogy Piacutczán 20, Hatvan utczán 9, Varga utczán 18, Csapóutczán 5, Péterfán 13, Czegléd utczán 11 lakást jelentettek be. — A lajstromokban ki van tüntetve, hány és miféle helyiségekből állanak a lakások és milyen bért kérnek azokért a háztulajdonosok. — A bejelentett lakások többnyire 3-4 szobából és mellékhelyiségekből állanak. A házbérek minimuma 60 maximuma 900 frt. A középös árak 280-500 frt. között váltakoznak.

Hírek a vármegyeházáról. A megyei közigazgatási bizottság f. hó 9-én tartja meg február havi ülését. Febr. 12-én számunkörös szék lesz; 20-án pedig törvényhatósági bir, közgyűlést.

Adakozás Hutfész István ur a szegény kis Csapó leány részére 1 frtot adományozott. A összeget átadtuk a III. kerületi rendőr kapitányságnak.

Köszönet nyilvánítás. Forró köszönet mondunk a Nagytiszteletű lelkes uraknak, és a pálya társaknak és mindazoknak kik a boldogult ev. ref. tanító Miskolci János kedves apánknak végtessegtételtől megjelenni sziveskedtek. Debreczen 1891. február 1. a boldogult gyermekei.

Elfogott betörők. Kiss István tanját néhánnyal ezelőtt egy szervezett banda feltörte s a tanyából dohányt s élelmi szereket elvittek. A diszes öt tagú társaság tagjai közül hármat, név szerint Dózsa Péter, Dózsa Mihályt és Mester Bálintot Körner Gyula osendbiztos a kösiszegen erős hajsza után elfogta. A másik két betörő társának is a nyomában van.

Allami menék kiosztása. A debreczeni m. kir. mentelep 150 ményt ma osztottak szét Hajdu, Bihar, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye községei között a fedeztetési állomásokra. A kiosztás jelen voltak az állam részéről Horváth altábornagy, Faldalab százados, Desseő Ferencz százados, Peszsa a főhadnagy és Mohorossy főállatorvos. Debreczen város lötenyésztői közül Buzás Elek, Váci János, Buday József, Szabó Soma; továbbá gr. Dégenfeld Gusztáv, Wertheimstein Alfréd, Losonczy Mihály lötenyész bizottmányi elnökök a szomszédos megyékből. Debreczen város ezuttal is a tavai hat mént fogadta el, köztük van: Louperarou (telivér) fedeztetési díja 6 frt. Ozman Pasa f. d. 3 frt. Tavony f. d. 2 frt. Möricez és Bibor Gátrán (tartalék f. d. 3 frt. A községek részéről a kiválasztást a községi előjárók és megbízottak eszközölték. A vidéki fedeztető állomásokra márcziásban küldetnek ki a menék. Hajdumegyeben, B.-Ujvárosban, Egyeken, Földesen, Dorogon, Hadházon, Nánáson, Szoboszlón, Kaban, Nádudvaron, Ladányon és Szovátón. Délben nagy ebed volt a mentelep.

Üngyilkosság a közórházban. Ma délelőtt 11 órakor egy tisztességesen öltözött fiatal ember lépett be a közórház udvarára, és a kaputól pár lépésnyire revolvert vett ki a zsebéből, a melylyel azonnal a szájába lött és eszméletlenül rogyott le. Beszállították egyik betegszobába, a hol eszméletre térve megmondta nevét. Kovács Lászlónak hívják és azt mondta, hogy Nemesné boszszut állott, de azt sem jól találta. Revolverből csakugyan hiányzott még egy töltés. Aztán ismét elvesztette eszméletét és sem magáról, sem az általa említett Nemesnéről nem tudott több felvilágosítást adni. Utólagosan értesülünk, hogy Kovács László

üzepész segéd volt Nemes Gábor mihelyében. Mestere nejeire azért lett dühös, mert ez érdeme szerint megdorgálta. Tehát boszszut forralt a nőre s revolverével rálőtt. Nemesné sebe nem életveszélyes; a golyó már kivették belőle a doktorok. — A gyilkosságot és üngyilkosságot kísérletező üzpésszegény életben maradásához is remény van.

Uj vidéki lap. „Szilágyi-Somlyó és Vidéke“ cím alatt Szilágyi-Somlyón új hetilap indult meg. Szerkesztő Józsa Oszkár, kiadja Morvai János, előfizetési ára egy évre 3 frt. Józsa Oszkár egyidőben Hajdumegye árvászéki ülnöke volt.

Ügyforgalom a városházán. A múlt hó utolsó napján tartott városi számonkérésék jegyzőkönyve szerint 1890. jul. 1-től decz. 31-ig bezárólag a tanács i ügyiratok száma 5539 volt; ebből 68 db. restancia az előző félévről, 5472 pedig újonnan érkezett. Az elintéztett ügy darabok száma 5433; így a hátrány 106 db. részben olyanok, a melyek a dolog természetere szerint nem voltak elintéztetők. — A városi árvászéki restantiája az első félév végén 3 db. volt, melyhez a második félévben 4430 új ügy darab érkezett. A 4433 db-ra menő összegből elintéztetett 4419 db; e szerint a hátrány mindössze 14 db. — Ezek a adatok nem ölelik fel az egyes hivatali szakok saját igató számot nyert tevékenységi kimutatását, minők például a rendőr főkapitányság, a melynek ügyforgalma felül van 12 ezeren; továbbá az adóügyi osztály, számvétség, pénztárak stb.

Legnagyobb bérház Debreczenben a gr. Dégenfeld kétemeletes palota, a melynek évi jövedelmét 28-30 ezer frtra becsülik. Most méltó társa akad ennek a nagy négyszögű épületnek az Ipar- és kereskedelmi bank által Nagyvárad-utczán tervezett bérházban, a mely — értesülésünk szerint — 45 lakosztályt foglal magában. Az építést korá tavaszszal megkezdik. Az Arany-féle telek régi épületeit már lerombolták s a téglát a helyszínére hordották.

A békés-csabai nagy sikkasztás ügyében compromittált Launer Károly, a népbank volt pénztárosa a járásbírósi fogházban fejszebélű erdő agyhártya-gyulladás következtében meghalt. Így magával vitte a bank sikkasztásának a titkát. A csabai népszitokkal kísérte hulláját, míg a kórházba szállították.

Községi népkönyvtárak. Bihar megye alispánja, főszolgabíró, községi szép és kövételre méltó ügyért buzgokolnak. Felkarolták a községi népkönyvtárak üdvös intézményét s már eddig olyan fényes sikert értek el ezen a téren, hogy Bihar megye a legelső helyet foglalja el. A nagy vármegye valamennyi járásának minden valamire való községében alakult népkönyvtár vagy most van alakulásban. A berettyóújfalusi járás nyolcz, az ermhályfalvi öt, a székhelyi járás öt községén határozta már el ily könyvtárnak alapítását. Sőt a nagy szalontai járásban egyetlen község sem vonta ki ezen áldásos befektetés terhe alá magát; ezen járás községei egyszerre 1700 frt arnyvet rendelkeztek meg. A derecskei járásnak is összes községei követni akarják meg a tavaszig ezt ép így a b.-tordaiak a nemes példát. — A főszolgabírók versenyeznek egymással, ki ér el legzebb eredményt. — Hát nem lehetné követni ezt a példát az ország minden vármegyéjében s a vármegyék minden járásában? Mi tarthatná vissza Hajdúvármegye nagy, népes, mondhatjuk a biharmegyeiekénél módosabb községeit a községi népkönyvtárak alapítástól? A népkönyvtárak terjedése és népszerűsítése rendkívüli befolyásra van hivatva a nép művelődésénél, — a mely különben is szeret olvasni, tanulni. E nép könyvtárak az erkölcsrontó ponyvairodalom termékeit kiszorítanak a köznép könyves polcairól: a mester gerendákról, s hozzáférhetőkké tennék számára a hasznos, sziv és lélek nemesítő népies irodalmi termékeket. — Előmozdítanak — a mi szintén nem megvetendő nyereség lenne — a jó könyvek kelendőségét s ezzel sokat javítanak irodalmunk tengődő anyagi helyzetén. Kíváncsian várjuk, mikor és hol találunk a vezető férfiaknál a biharmegyei kartársakéhoz hasonló buzgóságot és hazafas lelkesedést?

A kiknek eladó régi könyveik vannak most könnyen tudhatnának rajtuk, mert a Ruzsicsk a budapesti antiquarius, ki e téren a legjobb hírnévnek örvend, most éppen könyvvásárlási czélból városunkban időzik. A „Biká“-ban van szállva.

Pacelt János mag. és virágkereskedésének tartalmas árjegyzéke van mellékelve lapunk mai számához. A ki a fizetést végigforgatja, meggyőződhetik róla, hogy ha kerétszete számára óhajtat valamit bevásárolni, — akkor nem kell Budapestre fordulnia, a honnan évenként halom számmal küldik szét a sok czifra külsejű árjegyzéket, hanem itthon is mindent kaphat olcsón. — Pacelt rövid idő alatt a legjobb hírnevű virágüzletet alapította meg városunkban, s melegen ajánljuk azt olvasóink figyelmébe. Előszövényekhez igen alkalmas Gledischia is kapható, melyből 30-40 ezer van raktáron.

Az eladóvá tett b.-ujvárosi hitbizomány. Semsey Andor a tudományok bökezüi pártfogója, a ki cynikusan egyszerű, csendes, elzárkózott életmódot folytat valamelyik budapesti bérház harmadik emeletén, úgy látszik, hogy még az olyan földesuraságot is tehernek tekintti, a melyikkel nem kell egyebet csinálni,

csak szedni a bérlektől évnegyedenként az árendát. Legalább erre enged következtetni az a már két ízben is tett kísérlete, hogy eladja uradalmait, a melyek Hajdu és Abauj megyékben három négyszög mértföldnyire terjednek. Csakhogy egy nagy bökkenő egészen megkötö a Maecenas kezét és elvonja tőle a szabadrendelkezés jogát. A b.-ujvárosi és szacsi uradalmak az a része ugyanis, a melyet Semsey Andor bir, 1854. óta hitbizományt képez. A hitbizományt szabad ugyan adóssággal megterhelni, de nem szabad még a hitelezők kedvéért se dobra útni. Megtörtént már egyszer ez az emberi dolog a b.-ujvárosi dominium urával is. — Akkor nem kerülhetett idegen kézre a 25 ezer holdas ujvárosi birtok s a nagyuri passiókat gyűlölö örökös ösmerehet takarékoskossága folytán, a miben egy néhai debreczeni híres ügyvéd, jogtanácsosa is segített néki, az adósság hamar elenyészett. Azóta, bár senki sem szorítja rá, többször gondolt a birtokos arra, hogy pénzzé kellene tenni az uradalmat. Ö Felségénél kérvényezett, hogy oldozza fel a birtokot a hitbizomány békői alul. De sikertelenül. A múlt nyáron megint próbát tett. Egy országgyűlési képviselő, a kinek a háta megett gazdag tőkepenés konzorcium állott, tett kecsesgató ajánlatot Semsey Andornak. Hírét hallván ennek az ujvárosiak, a kik tízezeren alig 4-5 ezer hold ujbüri földre vannak szorítva, deczemben deputációba küldték a főbíróit és jegyzőt Budapestre a földesurhoz, hogy ha csakugyan áruba bocsátja ujvárosi birtokát, 6000 holdra a lakosságának adjon elsőséget. — A földesur kerekken kijelentette a deputációnak, hogy ő olyan apró percellák eladásával nem kioldódik. Ha eladja, együtt adja el az egészet egy vevőnek. — Ama gyönyörű birtok ekkor sem cserélt gazdát, mert a család másik ága, a melyik Ujvárosban szinte bir ugyanannyi földet mint a hitbizomány városmányosa az ag legény S. Andor után, tiltakozott az eladás ellen. — Így nem is lehet egyhamar kiltatás arra, hogy ez a 4-5 milliót érő latifundium kisebb birtokokra oszoljék, a mi pedig közgazdasági tekintetben nagy nyereség lenne a vidékre nézve.

Möricez Pál fizetéseptelensége. Möricez Pál országgyűlési képviselő és biharmegyei nagybirtokos ügyvédi ellenjegyzés nélkül kérvényt adott be a nagyváradí kir. Törvényeszkékhez, melyben magát fizetéseptelenségben u n e k jelenti ki. A bejelentés iudokál azt adja elő, hogy a taraczkölygi vasut rendezése a kormány által halasztás szenvedett. Ezen vasut-vállalatban 600,000 frtja keszük s ezenkívül 50,000 frtig váltó kezességét is vállalt a vasutért. Ez anyagi körülményeire annyira zavarólag hatott, hogy kénytelen fizetéseit beszüntetni, ne hogy egyik hitelező a másik kárára előnyöket szerezhesen. Fentartja azonban magára nézve a jogot, hogy ha a kiegészítés nem sikerülne, a csodót fogja maga ellen kéri. Pál aktívai, mint a bejelentéshez csatolt kimutatásból kitűnik, jóval meghaladják passívait. Van ugyanis körülbelül 1,500,000 értékű vonyona, melyen a teher 1,400,000 forint. Legnagyobb hitelező egyik pozsonyi takarékpénztár, melynek félmillió forint bekebelezett követelése van. A nagyváradí pénzüntézetek is érdekelve vannak 4-4 és 6 ezer forinttal. A kir. törvényszék ma határozott a kérvény, illetve bejelentés felett. A tanácsban voltak Gyalokay elnök, Gyöngyösi szavazóbíró és Jelenosik István előadó. A törvényszék elutasító határozatot hozott, még pedig formahiány miatt. A bejelentés ugyanis sem két tanu által előttem ezve, sem meghatalmazott ügyvéd által beadva nem volt. Ezért a törvényszék, hivatalból való bírósági intézkedésnek helye nem lévén, érdemleges bírói határozatot nem hozott. — Fizetéseptelenségről ez esetről tulajdonképen nincs szó, hanem csakis arról, hogy Möricez Pál időmeghatározás nélküli moratoriumot adott önmagának.

Furcsa bigamia. Amerikában történt ez is, a szenialis találmányok, meg a legképtelenebb történetek hazájában. Syracuseban tízenegyet év előtt valami Hines Henriette nevű gyönyörű szép leány élt, a kinek nagyon sokan udvaroltak. Leghevesebb udvarlói közé számítottak Murdok Vilmos farmert, meg a fiát. Persze egyik se tudott a másik udvarlásáról. A lány két ifjabb Merdoknak ajándékozta a, hanem a szívet megosztotta az apa meg a fiu között. A férj boldogságának teljében nem vette észre az apa által névszertett szarvakat, sőt megörült, hogy feleségével olyan szépen meg vannak. Pár hónap előtt a férjnek valami üzleti ügyben el kellett utaznia. Sokáig nem hallott a felesége róla egy kukkot sem. Egyszer azután valaki azt újságolta neki, hogy ferje a déli államokban meghalt. A menyecske nem sokat gondolkozott, hanem eljegyezte magát az apósával s vigan élték a mézesheket, s az apa uszott a goldogságban, mig egy szép napon meg nem jelent a holtak vélt férj. Ifjabb Murdock ur nem sokat teketóriázott, hanem amegy amerikaiasan végzett: elfogatta apját meg a közös feleségüket. A bírói, ítélet most kíváncsian várják.

Biharmegyei hírek. A nagyváradí kir. tábla elnöke Zádor Gyula. A tanácselnöki s főügyési állások még nincsenek betöltve, de valószínűleg ez sem késik sokáig. Birákka kinevezettek: Knorr Alajos, Marinescu Athanáz, Medvigy Mihály, Urbán Adólf, Dobosffy Alajos és Fráter Imre, jelenlegi budapesti kir. ítélőtáblai bírák, továbbá: Molnár Géza dévai, Polchy Mór beregszászi, Járosy Károly kassai és Fejér Barna nyiregy-

házi kir. táblai kiségi m u z e m v e i szerint kerül, s disz se g e d - d e z ö b i z o t t a s a , n ö k v é V a l m e g . — M i r ö y Z s u z s a c s a l á d d a l r a d o n 6 7 é r e c s e k é n á p r . 2 6 , 2 7 , 2 1 , 2 3 - i k n a e v . r e f . l e l l e g y i r e n d e s i d ö k o z i l e l k e d a r v a s i i d ö k

A deb kitünősége l y e b e n . A b i l y e n e l l ö j l a n s z e r e t e t t é s e t . A s z e r l e j o b b n o t , k ö v e t k e z ö g l o m t o l m e g j ö n ö m , a l e r ü n k n e k é s J á n o s n e z e s t a n i t ó n ö e l e t e n e k 4 6 - n i t ö s á g n a k e g y h a v i s c s e n d e s h a l f . h ó 7 - é n s a r e f o r m . I s e z t k ö v e t ö l e t a n d ó r ö v i d s i r k e r t b e n t i z s e t e s s é g t e i s m e r e s e i n k z ö n s e g e t b á e z e n e k , 1 8 9 1 . H e r c e z J á n o s t a n i t ó , I r é n T i h a m é r , K m u e l . A n y j v e i : K ö r n é s g y e r m e k K á l m á n L a j N a g y E r z s é J á n o s . A t e i n t e z t r e n d

Ö z v . Y g y e r m e k e i v s a l , J u l i a n n e j v e l M a r B i c z ö G y u l a s z á m o s r o k o t u d a t j a k f e l é s s ó g o r n ö n é v i f e b r u á r s z a s s z e n v e t á t . D r a g a 7 - d i k é n d é l t u t e z a i 2 1 1 3 s i r k e r t b e ö r t i z s e t e s s é g t e n a t o s s z i v v f e b r u á r 5 . t é s t a „ K e g d e z i . —

„ A b s z i n m ű v e , n a p o n t e l t k e r ű l n i . A i r á n t a z é t ö b b s z ö r f o g s z i n h á z b a , m ű s o r b a : h e r k ü l s z i u r e k , e z e l t i s f o l y a m a t

I r o d a i r s z i n h á z a t j e a d a t k o d a . A t a l a n k k e t j e l e s e n k a r u j a b b d a r a c z i m m e l . — k a y L á s z l ó e l ő s z ö r s z e p t e n k i p r e m e r t a k k o r b o t h o z n a k . n a g y - h o z S e r l y L a j o s g a d t a a m i

A k o s i k e r ű l t a n y k é t h e t t e l i r ö t ö l a d a t k h á r o m d r á m m ű v e t , ö t u l t ö t u j d a s z i n h á z n e t o l d o t t c z i k f e l , m e l y e k h á r o m i r ö t ö r e n c z „ N é v l a n d ó m ű s z i n r e k e r ű

Hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város t. tanácsának 10187/1890. sz. a kelt határozata folytán, a városi ökörfogatokhoz tartozó felszerelések: u. m. szekerek, talygák, jármók stb. a folyó 1891. évi február hó 6-ik napján reggel 8 órakor, a hatvan-utcai béresháznál tartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Debreczen, 1891. február hó 3-án.

A város gazdai hivatala.

FERENCZ JÓZSEF

Keserűvíz: Egyedül elismert kellemes ízű, természetes hashajtó szer 10 aranyéremmel kitüntetve. Kéretik csak FERENCZ JÓZSEF viz, nem pedig Budai vagy egyéb elnevezést használni. Kapható mindenütt. Az Igazgatóság, Budapesten, Váci-utca 18.

MEGHIVÁS.

A „debreczeni ipar- és kereskedelmi bank“
XXIV-ik évi

rendes közgyűlését

1891. február 22-ik napján, délelőtti 10 órakor tartandja

Debreczenben az intézet saját helyiségeiben, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívotnak, oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 23-ik cikkének rendelete szerint, részvényeiket a közgyűlés előtt 5 nappal az intézet pénztáránál le kell tenniük.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1890-ik évi üzletről.
  2. Az 1890. évi számadások és mérleg s ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése után a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása feletti intézkedés, végre az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása vagy megtagadása feletti határozat.
  3. Az alapszabályok 34. cikke értelmében a kilépő két igazgatósági tag helyének három évre leendő betöltése.
- Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt a bank helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1891. Január 31-én tartott ülésükből.

Az igazgatóság.

MEGHIVÁS.

AZ
„ISTVÁN“ GÖZMALOM TÁRSULATNAK
1891. Márczius 1-én délelőtt 10 órakor

a városháza nagytanácstermében tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1890-ik évi mérleg, az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása, a tiszta nyereség feletti intézkedés és a javasolt osztalék megállapítása.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.

Kelt Debreczenben, 1891. Január 27-én.

Az igazgatóság.

Felhívotnak a on t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szabályozási jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 28-dik cikke értelmében — a közgyűlés előtti napig a társulat cegléd-utcai irodájában átvenni ne terheltesse: hol egyszersmind a mérleg és az igazgatóság jelentése február 22-től kezdve megtekinthető.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt

s három gyors ajtóval berendezett

LEGNAGYOBB KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Széchényi-utca Simon-ház.

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos ívek, hivatalos nyomtatványok,

minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok, falragaszok, körlevelek.

GYÁSZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

Báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.